

244 Széchenyi István tánca

A pest-budai bálokról a Magyar Nemzetben több cikk jelent meg. Megemlítették, hogy százhuszonöt évvel ezelőtt táncolták a csárdást először Pesten, Széchenyi István kérésére. Ennek az esetnek a történetét 10—15 évvel ezelőtt nagyanyám könyvei között talált sárguló, töredező lapokról így jegyeztem fel:

»Szünóra kezdetekor Széchenyi a hatalmas terem középső csillára alatt megállt s elgondolkozva nézte a mosolygós, bájos párokat. Szinte megrezent, amikor egy idősebb úr megszólalt mellette: »Excellenc! még ilyen szép bálja nem volt a kaszinónak, s a francia négyes valóban nagyon szép tánc.« A gróf — mintha csak önmagának mondaná, ismételte az öreg úr szavait: »Valóban szép a bál is, szép a francia négyes is.« Azután hangját felemelve az egész társasághoz fordulva öntötte szóba gondolatait: »Hanem uraim! különös dolog előttem, hogy itt a szebbnél szebb idegen táncokat táncolják, de a legszebb táncot, a mi magyar táncunkat nem!« »Nincs a táncrendben« — hangzott egy ifjú éles hangja. »Éppen ez a hiba« — szólott Széchenyi — »és nem látom be, miért nem lehetne a magyar táncot éppúgy jární, mint azokat a többieket.« Valaki megjegyezte, hogy a magyar táncot nehéz megtanulni. De Széchenyi megma-

gyarázta, hogy ő nem az u. n. magyar szólót akarja a báltermekbe vinni, hanem azt a kedves páros táncot, amit falun járnak, különösen nagyobb ünnepek, lakodalmak alkalmával. »...ha itt pár perccel ezelőtt negyven pár elfért franciánegyest táncolni, miért ne férne meg itt negyven pár magyart táncolva« — majd a sokasághoz fordulva kérdezte: »Ugyan uraim, nem ismernek valakit az ittlelvő ifjú urak között, aki a magyar táncot el tudná most a szünóra alatt jární?« Az ifjúság a fiatal báró Orczy Istvánt ajánlotta, aki készségesen tett eleget a kívánságnak és bemutatta a gyöngyösi kapások táncát. Eleinte bizony nehezen ment, mert ehhez cigánymuzsika kellett volna. Morelli zenekara hiába izzadt bele a játékba, nem tudta érzéssel játszani a magyar zenét. Ezután Széchenyi arra kérte, párosan is mutassa be. A páros táncot unokahugával, Orczy Elizettel járta el. A jelenlevők nagy tetszéssel fogadták. Széchenyi megköszönte a szép fiatal párnak a bemutatót és azt mondta: »Ez az én táncom! — és hát miért ne lehetne ezt a táncot is és mindenütt táncolni?«

Igy került a csárdás a következő bálók táncrendjeibe. Ha a régi pest-budai bálokról írunk, talán ezt is érdemes megemlíteni.

Schelken Pálma

Budapestre vonatkozó újságcikkek

OSZTÁLYOZÁS

Tárgy

793.3

Hely

Idő

11965

Személy

Helyszám

Szerző:

Schelken Pálma

Cím:

Széchenyi István tánc

Forrás:

Magyar Nemzet

(Hely)

1965. febr. 14.

(Idő)

(Köl. v. fiz.)

(Oldal)